

Aan de slag met de Omgevingswet

Praktijkproef Programma

Sessie 2

Praktijkproef Programma

Wat vooraf ging;

Door een kernteam zijn een aantal onderzoeksvragen geformuleerd.

- Hoe het programma er in het DSO uit ziet?
- Hoe kunnen relaties gelegd worden tussen programma's?
- Hoe annotateer je een programma?

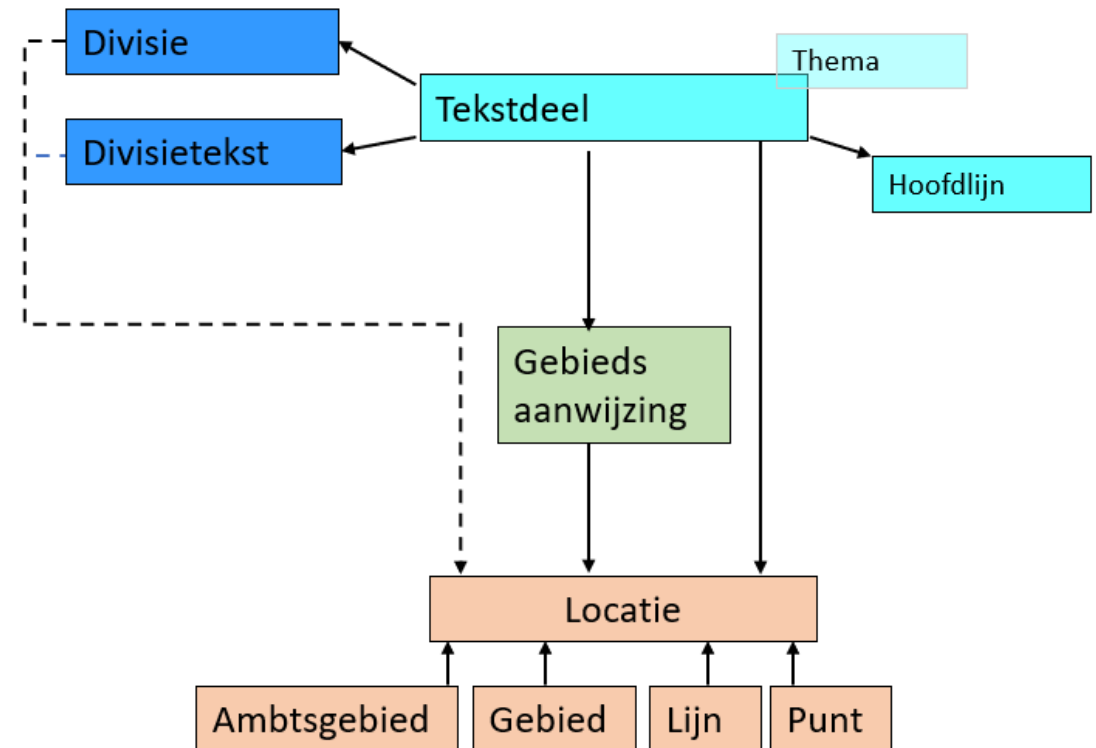

Praktijkproef Programma

Werkplaats 'Omgevingsagenda Oost'

- O.b.v. Word bestand omgezet.
- Geometrieën toegevoegd
- Annotaties (hoofdlijn, thema, gebiedsaanwijzing) toegevoegd

Productmodel 'Vrijetekststructuur'

Aan de slag met de Omgevingswet

Hoe ziet dit eruit in het DSO – Klik op de kaart

Gemeente Arnhem

Gemeente in Gelderland

> Filters

Gebiedsinfo Regels Beleid

0 items geselecteerd

Omgevingsnormen

Beperk het zoekgebied om Omgeving

Omgevingswaarden

Geen omgevingswaarden gevonden op deze lo

Gebiedsaanwijzingen

- > defensiegebieden
- > erfgoedgebieden
- > externeveiligheidsgebieden
- > landschapgebieden
- > natuurgebieden
- > ruimtelijkgebruikgebieden
- > verkeergebieden
- > waterenwatersysteemgebieden

Gemeente Arnhem

Gemeente in Gelderland

> Filters

Gebiedsinfo **Regels** Beleid

2 item(s) geselecteerd

Bekijk regels

Regels in voorbereiding

Geldende regels

Waterschapsverordening Waterschap Rijn en IJssel

Waterschapsverordening - Waterschap Rijn en IJssel
In werking vanaf 09-10-2021

Omgevingsagenda Oost

Projectbesluit - Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
In werking vanaf 07-10-2021

Omgevingsagenda Oost

Projectbesluit - Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
In werking vanaf 07-10-2021

Aan de slag met de Omgevingswet

Hoe ziet dit eruit in het DSO – Zoeken op document

Home Vergunningcheck Aanvragen **Regels op de kaart** Mijn Omgevingsloket

< Terug Help ? < >

Omgevingsagenda Oost

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Projectbesluit
In werking vanaf 07-10-2021

meer kenmerken

Thema's Projectbesluit Bijlagen Kaarten

Hoofdpijnen

- > Samenwerken
- > samenwerken
- > toekomst

Thema's

- Energie En Natuurlijke Hulpbronnen
- Gezondheid
- Infrastructuur
- Landgebruik
- Landschap
- Milieu Algemeen
- Natuur
- Water En Watersystemen

Aan de slag met de Omgevingswet

Hoe ziet dit eruit in het DSO – Tekstweergave

< Terug

Help ? < >

Omgevingsagenda Oost

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Projectbesluit
In werking vanaf 07-10-2021

meer kenmerken

Thema's **Projectbesluit** Bijlagen Kaarten

- ✓ **Bestuurlijke samenvatting**
- > Een omgevingsagenda voor Oost-Nederland
- > Perspectief op Oost-Nederland in 2040
- > Acht omgevingsopgaven, met uitvoeringsafspraken
- > Acht omgevingsopgaven, met uitvoeringsafspraken
- ✓ **1 OMGEVINGSAGENDA OOST-NEDERLAND**

Voor u ligt de Omgevingsagenda Oost-Nederland. De omgevingsagenda bevat de integrale gebiedsgerichte opgaven van Rijk én regio in Oost-Nederland op het gebied van de fysieke leefomgeving. Vertaald naar een programma van afspraken en acties om - aanvullend op wat al loopt - de komende jaren gezamenlijk op te pakken. De omgevingsagenda vormt een gebiedsgerichte uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), de

Hoofdlijn

< [Terug](#) Help ? < >

Omgevingsagenda Oost

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Projectbesluit
In werking vanaf 07-10-2021

meer kenmerken

Thema's Projectbesluit Bijlagen Kaarten

Hoofdlijnen

- ✓ Samenwerken
 - Samenwerking en uitvoering
- ✓ samenwerken
 - adaptief en programmatisch
 - adaptief omgevingsprogramma
- ✓ toekomst
 - concurrerende duurzame en verbonden stedelijke regio's
 - ontwikkeling blauwe corridors
 - perspectief 2040
 - Perspectief op Oost Nederland 2040

Samenwerking en uitvoering ✕

- ✓ Bestuurlijke samenvatting
- > Een omgevingsagenda voor Oost-Nederland
- > Perspectief op Oost-Nederland in 2040
- > Acht omgevingsopgaven, met uitvoeringsafspraken
- > Acht omgevingsopgaven, met uitvoeringsafspraken
- ✓ 1 OMGEVINGSAGENDA OOST-NEDERLAND

Voor u ligt de Omgevingsagenda Oost-Nederland. De omgevingsagenda bevat de integrale gebiedsgerichte opgaven van Rijk én regio in Oost-Nederland op het gebied van de fysieke leefomgeving. Vertaald naar een programma van afspraken en acties om - aanvullend op wat al loopt - de komende jaren gezamenlijk op te pakken. De omgevingsagenda vormt een gebiedsgerichte uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), de provinciale omgevingsvisies van Gelderland en Overijssel, watervisies van de waterschappen en regionale visies. Zij is de nieuwe, breed ingestoken opvolger van de Gebiedsagenda Oost 2013.

Aan de slag met de Omgevingswet

Thema

< Terug

Omgevingsagenda Oost

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Projectbesluit
In werking vanaf 07-10-2021

Thema's Projectbesluit Bijlagen Kaarten

Hoofdpijnen

- > Samenwerken
- > samenwerken
- > toekomst

Thema's

Energie En Natuurlijke Hulpbronnen
Gezondheid
Infrastructuur
Landgebruik
Landschap
Milieu Algemeen
Natuur
Water En Watersystemen

energie en natuurlijke hulpbronnen ✕

✓ Bestuurlijke samenvatting

- > Een omgevingsagenda voor Oost-Nederland
- > Perspectief op Oost-Nederland in 2040

✓ Acht omgevingsopgaven, met uitvoeringsafspraken

Regio en Rijk gaan de komende jaren met extra inzet samenwerken aan acht 'omgevingsopgaven', die zullen werken als een 'vliegwiel' voor vernieuwing en de ontwikkeling van het gezamenlijke perspectief op Oost-Nederland in 2040. Omgevingsopgaven zijn die opgaven waar agenda's van Rijk en regio overlappen, meerdere transities of opgaven samenkomen, schaalniveaus verbonden moeten worden, en die het beste met een gebiedsgerichte aanpak kunnen worden opgepakt.

Lopende acties en trajecten van Rijk en/of regio vormen een belangrijk 'vehicle' in de aanpak van de omgevingsopgaven. Iedere omgevingsopgave kent daarbij zijn eigen dynamiek (fasering, concreetheid, prioriteiten, etc.). Daar waar nu al kansen of dilemma's liggen, zijn – boven op de lopende acties en trajecten – voor een aantal omgevingsopgaven aanvullende afspraken van regio en Rijk geformuleerd. Nieuwe ontwikkelingen en voortgang in acties kunnen de komende jaren, ook voor de andere omgevingsopgaven in deze agenda, tot extra verdieping of nieuwe acties en afspraken leiden. Op deze wijze werken Rijk en regio samen aan de acht strategische omgevingsopgaven op basis van een actuele en adaptieve (voortrollende) Omgevingsagenda Oost-Nederland.

✓ Omgevingsopgave Netwerkkraacht stedelijke regio's en robuuste vervoerscorridors

Versterken van de concurrentiekracht van Oost-Nederland en haar bijdrage aan de (inter-) nationale economie en concurrentiekracht van Nederland.

Zoek op thema

Wilt u regels en beleid zoeken rond een bepaald thema?

Bodem

Bouwwerken

Energie en
natuurlijke
hulpbronnen

Infrastructuur

Toon alle thema's ▾

Gebiedsinfo

Wilt u weten of er beperkingen, omgevingsnormen of andere belangrijke regels gelden?

Bekijk gebieden met regels >

Locaties

Maken het mogelijk om regels / beleid aan een specifiek gebied te koppelen.

Niet verplicht in vrijetekst structuur.

Worden allemaal op dezelfde manier weergegeven.

✓ Acht omgevingsopgaven, met uitvoeringsafspraken

Annotaties

Algemene kenmerken

Thema's milieu algemeen, gezondheid, landschap, natuur

Locaties

groene metropoolregio Arnhem, Nijmegen en Foodvalley

Kaarten

> Klimaatbestendige groei regio Zwolle

Gebiedsaanwijzingen

> ruimtelijkgebruikgebieden

Regio en Rijk gaan de komende jaren met extra inzet samenwerken aan acht 'omgevingsopgaven', die zullen werken als een 'vliegwiel' voor vernieuwing en de ontwikkeling van het gezamenlijke perspectief op Oost-Nederland in 2040. Omgevingsopgaven zijn die opgaven waar agenda's van Rijk en regio overlappen, meerdere transities of opgaven samenkomen, schaalniveaus verbonden moeten worden, en die het beste met een gebiedsgerichte aanpak kunnen worden opgepakt.

Aan de slag met de Omgevingswet

Gebiedsaanwijzing

< Terug Help ? < > ⓘ

Gemeente Arnhem

Gemeente in Gelderland

> Filters

Gebiedsinfo Regels Beleid

1 item geselecteerd

Bekijk selectie

Omgevingsnormen

i Beperk het zoekgebied om Omgevingsnormen weer te geven

Omgevingswaarden

Geen omgevingswaarden gevonden op deze locatie.

Gebiedsaanwijzingen

- > defensiegebieden
- > erfgoedgebieden
- > externeveiligheidsgebieden
- > landschapgebieden
- > natuurgebieden
- > ruimtelijkgebruikgebieden
 - ✓ ontwikkeling landelijke functies
 - ☒ geen
 - ☐ Transitie landelijk gebied
 - ☐ Transitie landelijk gebied

Geselecteerde regels

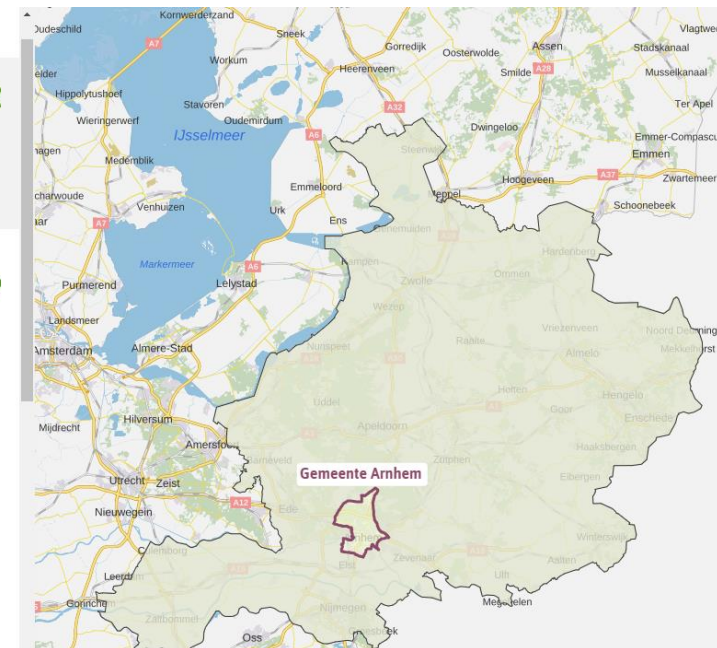
Omgevingsagenda Oost

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Projectbesluit
In werking vanaf 07-10-2021

Hele document bekijken >

- ✓ 2 Aanpak omgevingsopgaven
- ✓ Toekomstbestendige ontwikkeling blauwe corridors

Oost-Nederland ontleent haar kracht en kwaliteiten mede aan de dooradering van het landsdeel met grote rivieren en kanalen. De 'blauwe corridors' Rijn, IJssel en Twentekanal zijn economisch, ecologisch en recreatief belangrijk en beeldbepalend voor (Oost-)Nederland. Rijk en regio hebben de ambitie om groeiende ruimteclaims van nationale opgaven in het rivierengebied samen te laten gaan met behoud en versterking van het - kwetsbare - internationaal bijzondere rivierenlandschap en synergie te realiseren met andere (regionale) opgaven. Door klimaatverandering zijn er grote opgaven op het gebied van waterveiligheid, bevaarbaarheid en een duurzame zoetwatervoorziening. Het streven is deze opgaven in samenhang op te pakken met het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit en natuur, toeristische-recreatief potentieel en een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat.

Aan de slag met de Omgevingswet

Kaarten

Kaarten

✓ Klimaatbestendige groeiregio Zwolle

Oostvleugel

Regio Twente

Mobiliteit nationaal

Mobiliteit regionaal

Natuurgebied water

Waterwegen

Natuurgebied vegetatie

Natuurgebied

Nationaal landschap

Rivierenlandschap

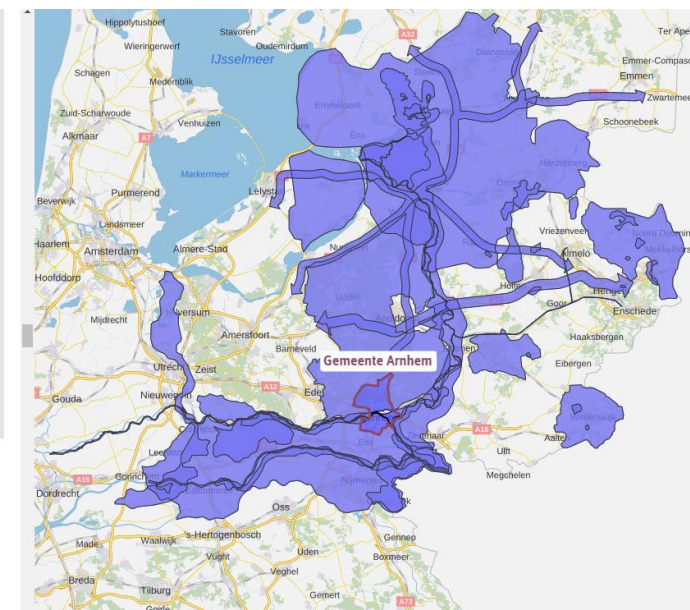
Gebiedsaanwijzingen

> ruimtelijkgebruikgebieden

> verkeergebieden

> waterenwatersysteemgebieden

Oost-Nederland ontleent haar kracht en kwaliteiten mede aan de dooradering van het landsdeel met grote rivieren en kanalen. De 'blauwe corridors' Rijn, IJssel en Twentekanal zijn economisch, ecologisch en recreatief belangrijk en beeldbepalend voor (Oost-)Nederland. Rijk en regio hebben de ambitie om groeiende ruimteclaims van nationale opgaven in het rivierengebied samen te laten gaan met behoud en versterking van het - kwetsbare - internationaal bijzondere rivierenlandschap en synergie te realiseren met andere (regionale) opgaven. Door klimaatverandering zijn er

Let op: normaal kan iedere kaartlaag een eigen kleur/arcering krijgen. Dat is in dit voorbeeld niet gelukt.

Tot slot

Dingen die we niet hebben kunnen tonen

Verwijzing = hiermee kan een relatie gemaakt worden met een tekst uit een ander besluit. Kan dynamisch (bijv. altijd de geldende versie) en statisch (bijv. alleen versie 1)

Afbeeldingen = Waren wel aanwezig in het voorbeeldbestand alleen hebben we niet voldoende tijd gehad om deze toe te voegen.

Document id [pre omgeving](#) = /akn/nl/act/mnre1034/2021/pr2020oaOost-20211101052956

Aan de slag met de Omgevingswet

Tips wanneer je zelf met een programma
aan de slag wil

Bedenk goed wat waar ontsloten moet

Ieder omgevingsdocument heeft een 'besluit'(3) en 'regeling'(5) deel.

Het geheel is op www.officiëlebekendmakingen.nl te lezen.

De DSO viewer heeft als doel heeft informatie op maat te leveren. Bijv. locatie-gebonden informatie.

Alles wat in de regeling wordt opgenomen gaat door naar de DSO viewer **mits geannoteerd**.

*bron: TPOD programma

BesluitCompact

Vaststelling Omgevingsvisie Noord-Brabant

Provinciale staten van Noord-Brabant

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsvisie Noord-Brabant wordt vastgesteld zoals deze in Bijlage I is opgenomen.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op 01 september 2021.

Aldus besloten in de vergadering d.d. 01 juli 2021

De griffier,

De voorzitter,

Bijlage 1: Bijlage bij Artikel I

Omgevingsvisie Noord-Brabant

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 De ambities

[.....]

Bijlage 1 Participatieverslag

Deze omgevingsvisie is tot stand gekomen na een uitvoerig participatietraject...

Statenvoorstel

Wij stellen u voor de volgende besluiten te nemen....

Argumentatie...

Motivering

In de omgevingsvisie is de provinciale visie op de fysieke leefomgeving vastgelegd...

RegelingOpschrift 1

Aanhef 2

WijzigArtikel

Artikel

Sluiting 4

Kop

WijzigBijlage/
RegelingVrijetekst

Bijlage 6

Toelichting 7

Motivering 9

Lichaam 3

5
WijzigBijlage

Fotopagina's / tussenpagina's

In STOP is het mogelijk om afbeeldingen toe te voegen

Advies omtrent gebruik is om inhoud toe te voegen en niet voor vulling van pagina.

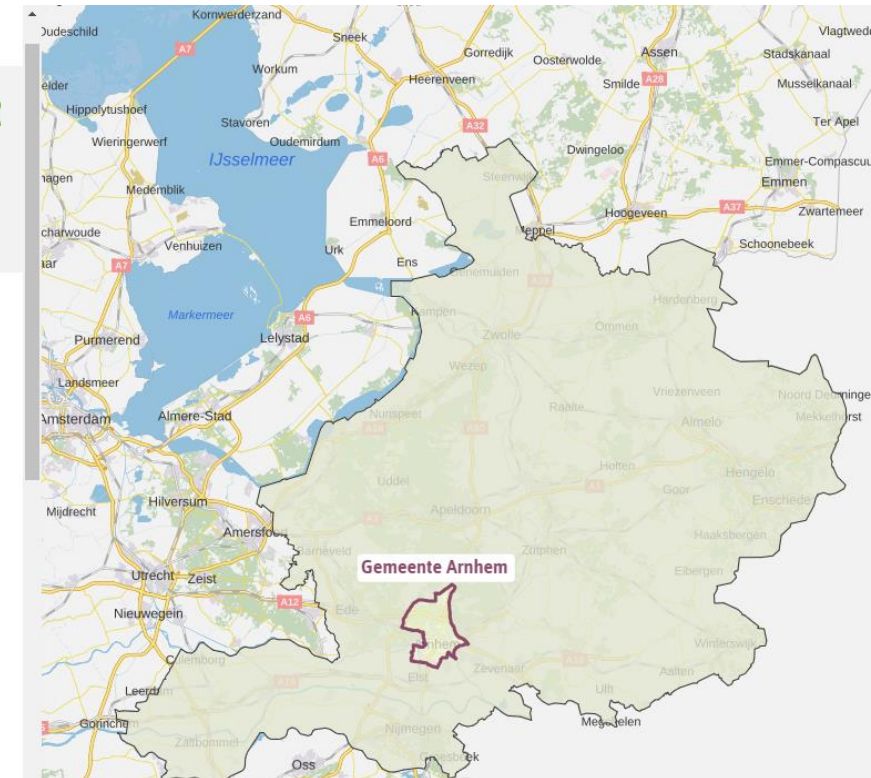
Het zorgt ervoor dat de pagina langer moet laden en vergroot de kans dat informatie onsamenvattend in beeld getoond wordt.

Geselecteerde regels

Omgevingsagenda Oost

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Projectbesluit
In werking vanaf 07-10-2021

[Hele document bekijken >](#)

Sommige opmaak vertaalt minder goed

Op dit moment wordt er maar één kolom getoond bij opsommingen

LOPENDE SAMENWERKINGSTRAJECTEN

Lopende Rijk - regio trajecten

- Regionale Energie Strategieën (RES)
- Regiodeals Achterhoek, Foodvalley, Twente, Veluwe (i.o.)
- Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Twente-Salland, Wieden Weerribben, Achterhoek, Veluwe FoodValley
- Regionaal klimaat Adaptatie Plan (RAP)
- Deltaplan waterkwaliteit
- Natuurpact
- Mobility as a Service (MAAS). innovatieve mobiliteitsconcepten t.b.v. leefbaarheid van het landelijk gebied
- Nationaal Park Sallandse Heuvelrug, Wieden Weerribben, Veluwe
- Actieagenda vakantieparken
- Erfgoed Deal stedelijke groei en krimp
- De Pas post' 65 Erfgoed deal met Winterswijk
- Nieuwe tijd wederopbouwperiode Erfgoed Deal met 11 gemeenten binnen de Achterhoek
- Programma Ruimte voor de Vecht

Selectie van lopende regionale trajecten

- Mineral Valley Twente
- Regionaal samenwerkingsproject onder regie van de gemeenten 'Onder Twente'
- The Protein Cluster
- SteenGoed Benutten
- Proeftuin Warmtetransitie Overijssel
- Kunstmestvrije Achterhoek
- Alliantie Nieuwe Energie Overijssel
- Overijssel op Streek
- Veluwe Agenda / Veluwe op 1
- Toekomstbestendige erven
- Asbesttrein
- Netwerk Salentein
- Vruchtbare Kringloop Achterhoek
- De Marke
- Vitale Vakantieparken
- Beheerplan Wieden-Weerribben en ook Veluwe
- PAS Wieden-Weerribben en ook Veluwe
- Natuur voor Elkaar
- Land van Waarden
- Groene Metropool Twente

In deze situatie zou een tabel misschien meer geschikt zijn.

✓ Lopende samenwerkingstrajecten

Lopende Rijk - regio trajecten

- Regionale Energie Strategieën (RES)
- Regiodeals Achterhoek, Foodvalley, Twente, Veluwe (i.o.)
- Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Twente-Salland, Wieden Weerribben, Achterhoek, Veluwe FoodValley

• Regionaal klimaat Adaptatie Plan (RAP)

• Deltaplan waterkwaliteit

• Natuurpact

• Mobility as a Service (MAAS). innovatieve mobiliteitsconcepten t.b.v. leefbaarheid van het landelijk gebied

• Nationaal Park Sallandse Heuvelrug, Wieden Weerribben, Veluwe

• Actieagenda vakantieparken

• Erfgoed Deal stedelijke groei en krimp

• De Pas post' 65 Erfgoed deal met Winterswijk

• Nieuwe tijd wederopbouwperiode Erfgoed Deal met 11 gemeenten binnen de Achterhoek

• Programma Ruimte voor de Vecht

Selectie van lopende regionale trajecten

• Mineral Valley Twente

• Regionaal samenwerkingsproject onder regie van de gemeenten 'Onder Twente'

• The Protein Cluster

• SteenGoed Benutten

• Proeftuin Warmtetransitie Overijssel

• Kunstmestvrije Achterhoek

• Alliantie Nieuwe Energie Overijssel

• Overijssel op Streek

• Veluwe Agenda / Veluwe op 1

• Toekomstbestendige erven

• Asbesttrein

• Netwerk Salentein

• Vruchtbare Kringloop Achterhoek

• De Marke

• Vitale Vakantieparken

• Beheerplan Wieden-Weerribben en ook Veluwe

• PAS Wieden-Weerribben en ook Veluwe

• Natuur voor Elkaar

• Land van Waarden

• Groene Metropool Twente

Wees consequent met naamgeving

In dit voorbeeld staan bij stedelijk gebied-groen stedelijk 2 annotaties met exact hetzelfde gebied. Wanneer die dezelfde naam/id gehad hadden zou dit samen één cluster vormen.

> Filters

Gebiedsinfo Regels Beleid

3 items geselecteerd

Bekijk selectie

Omgevingsnormen

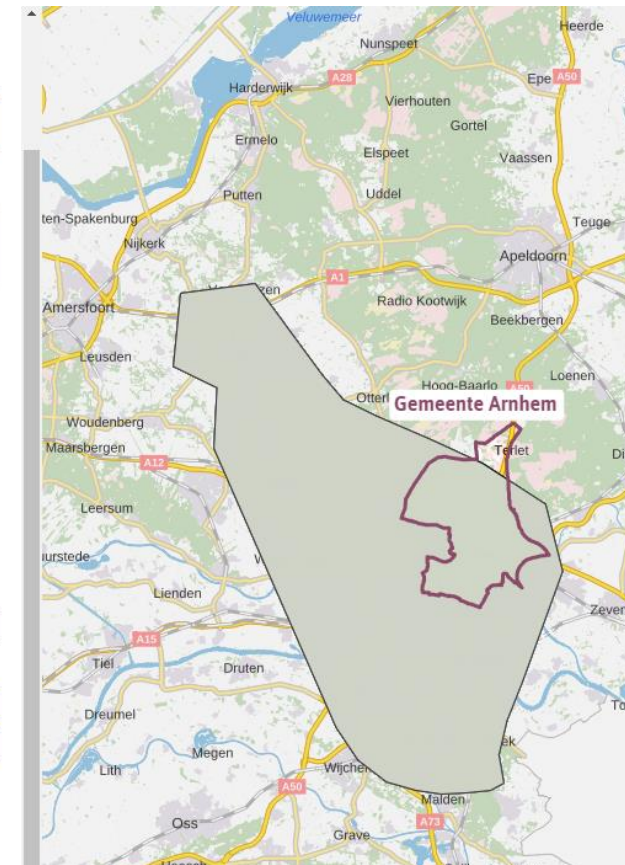
Beperk het zoekgebied om Omgevingsnormen weer te geven

Omgevingswaarden

Geen omgevingswaarden gevonden op deze locatie.

Gebiedsaanwijzingen

- > defensiegebieden
- > erfgoedgebieden
- > externeveiligheidsgebieden
- ✓ ruimtelijkgebruikgebieden
 - > ontwikkeling landelijke functies
 - ✓ overig
 - ☒ geen
- ✓ stedelijk gebied-groen stedelijk
 - ☒ geen
 - ☒ Innovatieve groene metropoolregio Arnhem, Nijmegen en Foodvalley
- > verkeergebieden
- > waterenwatersysteemgebieden

Wees consequent met structurering

Bedenk goed hoe je tekst wil structureren in niveaus. Werk desnoods met een excel hoe zaken opgebouwd worden.

Bestuurlijke samenvatting	6
1 Omgevingsagenda Oost-Nederland	10
ADAPTIEF OMGEVINGSPROGRAMMA	15
2 Aanpak omgevingsopgaven	16
3 Samenwerking en uitvoering	28
PERSPECTIEF 2040 EN OMGEVINGSOPGAVEN	33
4 Perspectief op Oost-Nederland 2040	34
5 Omgevingsopgaven	52
1. Netwerkkraft stedelijke regio's en robuuste vervoerscorridors	54
2. Innovatieve groene metropoolregio Arnhem, Nijmegen en Foodvalley	58
3. Klimaatbestendige groeiregio Zwolle	62
4. Internationale en bereikbare technologische topregio Twente	66
5. Cleantech Regio: inzet op groene, duurzame en inclusieve groei	70
6. Duurzame (transport) corridor rivierenland	74
7. Dynamische IJsselvallei en Twentekanalen	77
8. Transitie landelijk gebied	80
Bijlage 1 afkortingen	84

- > Bestuurlijke samenvatting
- > 1 OMGEVINGSAGENDA OOST-NEDERLAND
- > Adaptief omgevingsprogramma [gereserveerd]
- > 2 Aanpak omgevingsopgaven
- > 3 Samenwerking en uitvoering
- > Perspectief 2040 en omgevingsopgaven [gereserveerd]
- > 4 perspectief op oost-nederland 2040
- > 5 Omgevingsopgaven
- > 1 Afkortingen

Niveaus van divisies mogen niet overgeslagen worden.

Tekst ging van kop/niveau 1 (pilot omgevingsagenda oost) naar kop/niveau 3

Wordt afgekeurd in validatie omdat dit als **niet compleet** gezien wordt.

